Ystad kommun
kommunen@ystad.se

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av arbetet med att främja ett positivt skolklimat vid Västerportskolan i Ystad kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av arbetet med att främja ett positivt skolklimat vid Västerportskolan. Granskningen genomfördes under vårterminen 2026.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut den 17 mars 2026.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Västerportskolan senast den 18 september 2026 skulle redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Ystad kommun har inkommit med en sådan redovisning den 31 augusti 2026.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Rektorns strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Personalen behöver involvera eleverna i arbetet med att skapa ett positivt skolklimat och med aktiviteter som bidrar till trygghet och trivsel.

Av huvudmannens redovisning framgår att personalen påbörjat ett arbete för att involvera eleverna i arbetet med att skapa ett positivt skolklimat samt i aktiviteter som bidrar till trygghet och trivsel, men att elevernas möjligheter att förstå skolans förhållningssätt kan utvecklas. Personalen har genomfört ett flertal gemenskapsfrämjande aktiviteter och involverat elever i planering och genomförande, exempelvis av temadagar och temaveckor såsom påsktema och 80-talstema. Huvudmannen beskriver att syftet med aktiviteterna är att skapa positiva gemensamma upplevelser och minnen. Eleverna har engagerats genom till exempel klassråd, elevråd, trygghetsvandringar och enkäter för att fånga upp deras synpunkter. Personalen har även genomfört aktiviteter där blivande elever i årskurs 7 har fått träffa sina blivande klasskamrater. Elevrådet har bland annat medverkat i planeringen och genomförandet av niornas avslutningsfest och lämnat förslag om inköp av fler spel och annat rastmaterial. Vid höstterminens start uppmärksammades skolans värdegrund genom gemensamma aktiviteter som betonade allas lika värde och rätten att vara sig själv. Av redovisningen framgår dock inte hur personalen kontinuerligt involverar eleverna i samtal om skolans förhållningssätt och klimat eller ger dem möjlighet att diskutera hur de själva kan bidra till ett respektfullt bemötande. Det framgår inte heller hur personalen genom undervisning, samtal och övningar utvecklar elevernas förmåga att visa empati, samarbeta, hantera konflikter och säga ifrån när någon blir illa behandlad.

Enligt huvudmannen har arbetet bidragit till att stärka elevernas möjligheter att påverka och delta i arbetet kring skolans klimat och gemenskap. Enligt huvudmannen upplever eleverna en hög grad av trygghet och trivsel samt att elevråd och klassråd är viktiga forum för delaktighet. Som en del av rektorns fortsatta uppföljning av arbetet kommer skolledningen att besöka samtliga klasser och prata med eleverna för att följa upp deras upplevelser av skolmiljön och skolans utvecklingsarbete. Skolledningen kommer även genomföra elevdialoger

med representanter från alla klasser och i samtalen fokusera på elevernas upplevelse av klassrumsklimat, trygghet, trivsel, studiero och delaktighet.

Skolinspektionen bedömer att rektorn har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter och att resultatet av de vidtagna åtgärderna utvärderas.

Rektorns strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att skapa en samsyn hos alla på skolan i arbetet med att bidra till ett positivt skolklimat.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn tillsammans med personalen arbetat för att synliggöra arbetet med att skapa ett positivt skolklimat och arbetat för att skapa samsyn inom personalgruppen. Rektorn har tillsammans med personal och elever arbetat fram en vision för skolan där trygghet är en av tre delar. Visionen används i arbetet med att skapa samsyn genom att den kopplas till värden och förhållningssätt som trygghet och trivsel som ska prägla verksamheten. Enligt huvudmannen bidrar visionen till ett gemensamt språk och en ökad medvetenhet kring skolans uppdrag och värdegrund. På skolan har de dessutom haft ett pågående utvecklingsområde kring Relationellt ledarskap och Ledarskap i klassrummet då de fokuserat bland annat på tydligt ledarskap, relationsskapande arbetssätt, bemötande och gemensamma förhållningssätt där all personal deltagit. Enligt huvudmannens redovisning har arbetet lett till ökad samsyn kring rutiner och bemötande. Det finns enligt huvudmannen en tydligare gemensam medvetenhet kring betydelsen av relationellt ledarskap, tydliga rutiner och gemensamma förhållningssätt för att skapa trygghet, studiero och ett positivt skolklimat. Arbetet har också bidragit till att skapa en tydligare gemensam riktning kring skolans fortsatta utvecklingsarbete. Rektorn kommer kontinuerligt att fortsätta följa upp arbetet med trivsel, trygghet och klassrumsklimat inom ramen för kvalitetsarbetet. Enligt huvudmannen är trygghet, trivsel och klassrumsklimat viktiga delar av skolans arbete för att skapa ett positivt skolklimat präglat av delaktighet, respekt och goda relationer.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten i området.

På Skolinspektionens vägnar

X Susanne Nordberg

Beslutsfattare
Signerat av: Susanne Nordberg

X Maria Larsson

Föredragande
Signerat av: Maria Larsson

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800)

Av 1 kap. 3 § skollagen framgår att i denna lag avses med

- undervisning: processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden, och

- utbildning: verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 1 kap. 5 § skollagen framgår bland annat att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Av 5 kap. 3 § 1 st. skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Enligt förarbetena till skollagen främjas trygghet, liksom studiero, av tillitsfulla relationer, samsyn bland personalen, ett systematiskt arbete och en hög delaktighet av eleverna. Det är viktigt att arbetet för trygghet sker på ett skolövergripande sätt och att skolans personal har ett gemensamt förhållningssätt samt att det inte bedrivs avskilt från undervisningen och utan tillräcklig koppling till elevers vardag. Det förebyggande arbetet omfattar ett aktivt arbete med att främja de normer och värden som ska prägla utbildningen, bland annat alla människors lika värde och respekt för

andra människors egenvärde samt jämställdhet (prop. 2021/22:160 s. 41 och 229).

Av 2 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Av 2 kap. 10 § skollagen framgår bland annat att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, förståelse och medmänsklighet) framgår att ingen i skolan ska utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser. Dessutom ska eleven enligt grundskolans läroplan ((Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, god miljö för utveckling och lärande) möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Strävan ska vara att skapa de bästa betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling och även om personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet har skolan en viktig roll. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Verksamheten ska präglas av omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling.

Vidare framgår det av läroplanen (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) att alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Skolans mål är att varje elev visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan.